

\ Raadsvoorstel

Zaak 42592

Onderwerp: Visie Opvang en beschermd wonen Parkstad
Openbaarheid: Openbaar
Portefeuillehouder: Burgemeester Houben
Datum Raad: 15-03-2018
Nummer: 2018/1/6

\ Samenvatting

De Wmo 2015 kent formeel gezien geen onderscheid tussen centrumgemeenten en regiogemeenten. In principe zijn alle gemeenten zelf verantwoordelijk voor opvang en beschermd wonen. De Wmo verplicht colleges echter met elkaar samen te werken, indien dat voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van deze wet aangewezen is. Voor opvang en beschermd wonen is tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat (toch nog) met centrumgemeenten wordt gewerkt. De centrumgemeente Heerlen heeft hierbij de regierol en ontvangt ook financiële middelen van het Rijk.

Het Rijk en de VNG hebben echter ook afgesproken dat vanaf 2020 de centrumgemeente-constructie verdwijnt. Elke gemeente krijgt dan zelf de financiële middelen, maar wel met de verplichting om regionaal samen te werken. Aan de gemeenten wordt gevraagd om zich voor te bereiden op 2020 en samen (toekomst)plannen te maken.

Voor u ligt de 'Visie opvang en beschermd wonen Parkstad', het resultaat van een proces, waaraan niet alleen alle Parkstadgemeenten hebben deelgenomen, maar ook de mensen die werkzaam zijn in de maatschappelijke opvang en binnen beschermd wonen, cliënten, adviesraden en een zorgverzekeraar. In deze visie geven we aan waar we de komende periode, 2018-2026, naartoe willen en welk proces we daarvoor volgen. Deze nota is richtinggevend. Er zullen uitvoeringsplannen worden gemaakt waarin een en ander nader uitgewerkt wordt.

\ Conceptbesluit

Het vaststellen van de Visie opvang en beschermd wonen Parkstad

\ Grondslag

Wettelijke grondslag: Wmo 2015

\ Aanleiding

Zie samenvatting.

\ Doel

Doelstelling is om een visiedocument op te stellen voor de periode 2018-2026 dat door

alle raden van Parkstad wordt gedragen. Gemeente Heerlen zal tot 2020 haar rol als centrumgemeente vervullen en het visiedocument als richtinggevend kader hanteren.

\ Argumenten

In 2015 heeft de Adviescommissie toekomst beschermd wonen, een landelijke commissie waarin alle betrokken partijen vertegenwoordigd waren onder voorzitterschap van Erik Dannenberg, op verzoek van de VNG advies uitgebracht over de toekomst van het beschermd wonen. Het betreft de ontwikkeling van een visie en uitgangspunten voor een financieel verdeelmodel en gemeentelijke samenwerking.

Voor wat betreft de visie is het advies van de commissie in het gehele land door alle partijen omarmd:

1. Zorg voor een stabiele woonplek in de wijk, midden in de samenleving.
2. Maak spaarzaam gebruik van een beschermde woonvoorziening.
3. Organiseer persoonsgerichte zorg met focus op herstel en participatie.
4. Houd de herstelroute open, schrijf niemand af.
5. Organiseer de condities voor sociale inclusie:
 - Versterken van zelfmanagement, ervaringsdeskundigheid en informele zorg;
 - Garanderen van langdurige begeleiding met flexibele intensiteit;
 - Ondersteuningscontinuüm voor herstel en participatie;
 - Een breed arsenaal van woonvarianten;
 - Beschikbare en betaalbare wooneenheden;
 - Laagdrempelige toegang tot zorgfuncties;
 - Duurzaam samenwerken tussen gemeenten en zorgverzekeraars;
 - Borgen van kwaliteit en vraaggerichtheid van ondersteuning.

Ook de Parkstadgemeenten omarmen het advies van de commissie Dannenberg. Het advies van de commissie Dannenberg vormt het uitgangspunt voor de thans voorliggende toekomstvisie van de Parkstadgemeenten.

Voor een goede ondersteuning van personen en gezinnen in multiprobleemsituaties is het zaak om vijf zorgfuncties in te vullen die samen het gehele zorgspectrum vormen: signalering&vroeginterventie, integrale toegang, opvang, transitie-ondersteuning en herstelondersteuning. De gehanteerde uitgangspunten hierbij zijn o.a. sociale inclusie, positieve kijk op gezondheid en het maximaal benutten van het herstelvermogen, beter voorkomen dan genezen (preventie), een integrale dienstverlening (ontschotten en ontkokeren), het bieden van maatwerk (de zorg flexibel op- of afschalen) en kleinschaligheid. Voor een volledig beeld van de concrete invulling verwijs ik u kortheidshalve naar de verbeter- en ontwikkellijnen zoals opgenomen in onze toekomstvisie op pagina 11 t/m 14 (zie bijlage).

Een specifiek aandachtspunt is de maatschappelijke acceptatie. Ondersteuning van kwetsbare mensen zal in de toekomst meer in de eigen buurt worden ingericht en dat kan en zal ongetwijfeld soms op weerstand stuiten. Goed en tijdig informeren, het creëren van ontmoeting en adequaat reageren op daadwerkelijke overlast zijn manieren om deze weerstand te verminderen/weg te nemen.

Een ander punt van belang is solidariteit. In de stedelijke gemeenten van Parkstad treffen we zowel de meeste woon- en opvangvoorzieningen, als ook de meeste zelfstandig wonende OGGZ-cliënten aan. Dat wil niet zeggen dat deze mensen ook van origine allemaal uit de stedelijke gemeenten afkomstig zijn. Het is de vraag of het nieuwe objectieve verdeelmodel hier voldoende rekening mee houdt en hoe het verdeelmodel voor onze regio als geheel uitpakt. Zonder regionale solidariteit kunnen we het voorzieningenaanbod, zowel intramuraal als ambulant, niet in stand houden. We zullen daar dus afspraken over moeten maken, daarbij rekening houdend met:

- De middelen die elk van de Parkstadgemeenten vanaf 2020 krijgt voor OGGZ/opvang/beschermd wonen.
- Het voorzieningenaanbod (intramuraal, ambulant of anderszins) dat wij als regio nodig hebben om onze kwetsbare OGGZ-bewoners te kunnen helpen.
- De behoefte en het recht van elke gemeente om in haar sociaal beleid (Wmo, Participatiewet en

Jeugdwet) eigen accenten aan te brengen.

\ Kanttekeningen

Financieel verhaal en omvang doelgroep nog onbekend

We weten nog niet zeker of de nieuwe situatie daadwerkelijk per 2020 in zal gaan. De gemeentes hebben landelijk bijna unaniem voor uitstel gepleit, tot na 2020. Eerst moet duidelijkheid komen over de omvang van de doelgroep die straks alsnog aanspraak kan maken op de (gewijzigde) Wlz. Een objectief financieel verdeelmodel ontwikkelen dat recht doet aan de werkelijke situatie is geen sinecure. Over de inhoud van het model, de samenhang met de middelen voor de Wmo als onderdeel van het sociaal domein in het gemeentefonds, en de omvang van de budgetten is nog niets bekend.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

Wettelijke grondslag: Wmo 2015

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

Financieel

Gemeenten krijgen straks één integraal Wmo-budget voor Wmo-begeleiding, opvang en beschermd wonen. Maar de omvang en met name de verdeling van het budget dat door het Rijk beschikbaar gesteld zal worden is onbekend. Planning is dat de contouren eind 2017 bekend worden en de verdeling in de meicirculaire 2018. Echter, we worden wel al gedwongen om op veel terreinen nauwe afstemming te zoeken en bestuurlijke afspraken te maken. Daarbij gaat het niet alleen om het zorgdragen voor een passend zorgaanbod, maar ook om preventie (te denken valt ook aan materiële zaken zoals schuldhulpverlening) en de beschikbaarheid van passende woningen.

Juridische en organisatorische consequenties

De komende jaren zal de aan de samenwerking ten grondslag liggende juridische constructie opnieuw worden gezien. Momenteel is de samenwerking geregeld via een zogenaamde lichte gemeenschappelijke regeling waarmee de Parkstad-gemeentes Heerlen mandaat gegeven hebben. In de komende periode moet aan de slag gegaan worden met het uitwerken van de ambtelijke, bestuurlijke en juridische vorm van de regionale samenwerking (Governance). Hierbij is een brede aanpak noodzakelijk vanuit een diversiteit aan deskundigheden vanuit alle participerende gemeenten. Het besluitvormingsproces wordt nader uitgewerkt.

\ Uitvoering

Uitvoeringsplannen

De ambities zullen in de vorm van uitvoeringsplannen geconcretiseerd worden. Daarbij betrekken we tijdig adviesraden, cliëntenvertegenwoordigers en de Landelijke stichting familievertrouwenspersonen (LSFVP), alsmede corporaties en zorgaanbieders. Het eerste uitvoeringsplan zal opgesteld worden in 2018.

In de Stuurgroep Wmo Parkstad, waar alle Wmo-portefeuillehouders aan deelnemen, zal afstemming over de uitvoeringsplannen plaatsvinden. De colleges en de gemeenteraden van Parkstad zullen hierover geïnformeerd worden.

Adviesraden Parkstad

De adviesraden van de Parkstad-gemeenten zijn op 3 oktober tijdens een gezamenlijke informatiebijeenkomst geïnformeerd over de uitgangspunten van de toekomstvisie en het te volgen traject. Tijdens deze bijeenkomst hebben de adviesraden aangegeven meer/intensief betrokken te willen worden bij de totstandkoming van deze visie. Om die reden heeft op 21 november een tweede infobijeenkomst plaatsgevonden waar in de vorm van acht verschillende workshops de 'toekomst van beschermd wonen en opvang' is gepresenteerd. Ook hebben de adviesraden een conceptversie van de nota ontvangen. Op 28 november heeft een overleg van de adviesraden plaats gevonden waarin ze de nota besproken hebben. De ambtenaren van de werkgroep 'toekomstvisie opvang en beschermd wonen' hebben die avond de notulen/verslag gemaakt. Dit verslag vormt het advies van de gezamenlijke adviesraden van Parkstad. De punten zijn een dag later nog, voor zover dat mogelijk was, in de notitie verwerkt. Volledigheidshalve verwijs ik u naar de bijlage voor het volledige

advies/verslag.

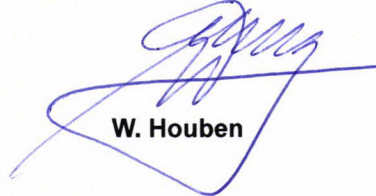
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

De secretaris

H.H.M. Timmermans

De burgemeester

W. Houben

\ Bijlagen

Visie Opvang en beschermd wonen Parkstad

advies 'visie opvang en beschermd wonen Parkstad' adviesraden Parkstad

\ Concept Raadsbesluit

Zaak 42592

Onderwerp: Visie Opvang en beschermd wonen Parkstad
Openbaarheid: Openbaar
Datum Raad: 15-03-2018
Nummer: 2018/1/6

De raad van de gemeente Voerendaal;

Gezien het raadsvoorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Voerendaal met als zaaknummer 42592;

Gelet op de Wmo 2015;

\ Besluit

Het vaststellen van de Visie opvang en beschermd wonen Parkstad

Aldus vastgesteld in de vergadering van 15-03-2018

De griffier

De voorzitter

mr. drs. S.H.H.J. Dormans-Simons

W. Houben